

A TERÜLETFEJLESZTÉS VIDÉKSPECIFIKUS ASPEKTUSAI ÉS ESZKÖZEI

Czunyiné dr. Bertalan Judit
területfejlesztésért felelős államtitkár

2025. október 16.

KÖZFELADATOK, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK TERVEZÉSI ALAPJAI:

**„AZ A HÁROM FŐTÉNYEZŐ, AMELY A KÖZFELADATOK
MEGHATÁROZÁSÁBAN IRÁNYADÓ:**

- 1. A TERÜLET,**
- 2. A NÉPESSÉG,**
- 3. A GAZDASÁGI ÉLET.**

ISMERNÜNK KELL EZEKET

A) ÖNMAGUKBAN

B) EGYMÁSHOZ VALÓ VISZONYUKBAN ÉS

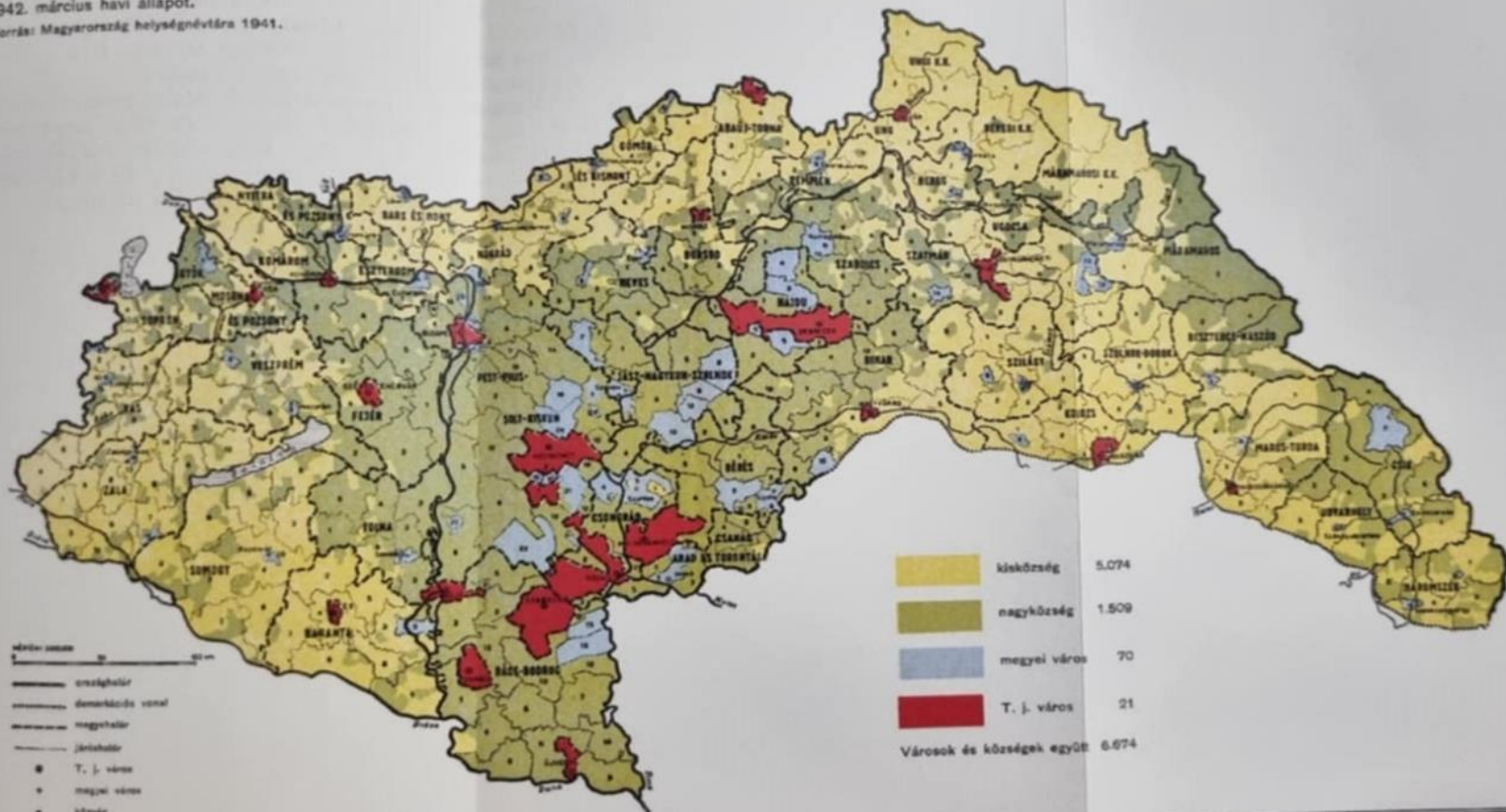
C. TÖRTÉNETI FEJLŐDÉSÜK MAI IDŐPONTJÁBAN.”

(1942)

KÖZSÉGI SZERVEZET.

1942. március havi állapot.

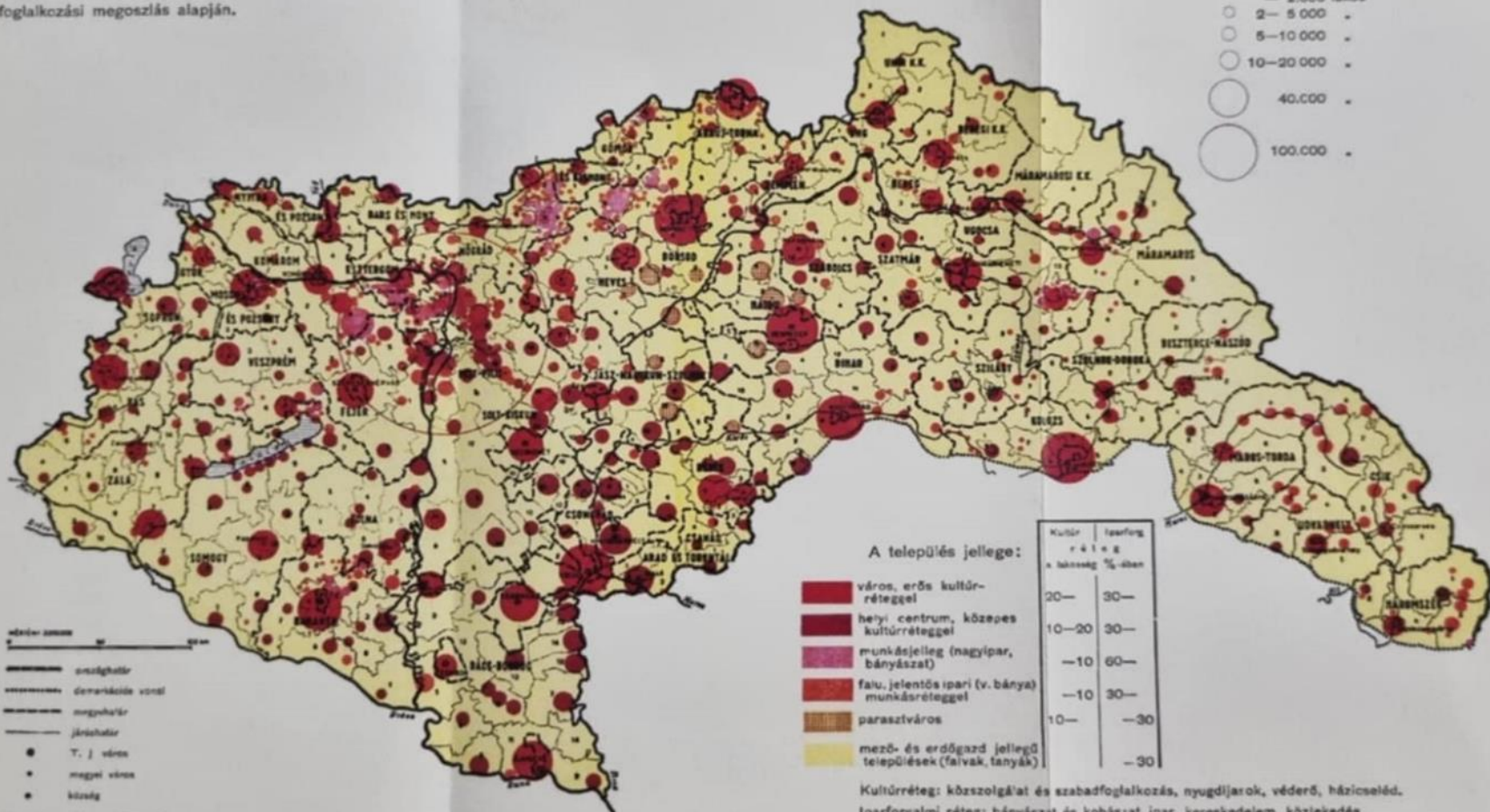
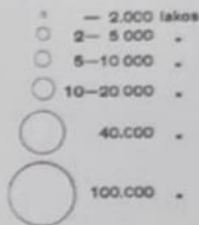
Forrás: Magyarország helységnevtára 1941.

A TELEPÜLÉSEK GAZDASÁGTÁRSADALMI JELLEGE

a foglalkozási megoszlás alapján.

A valóságos település nagysága:

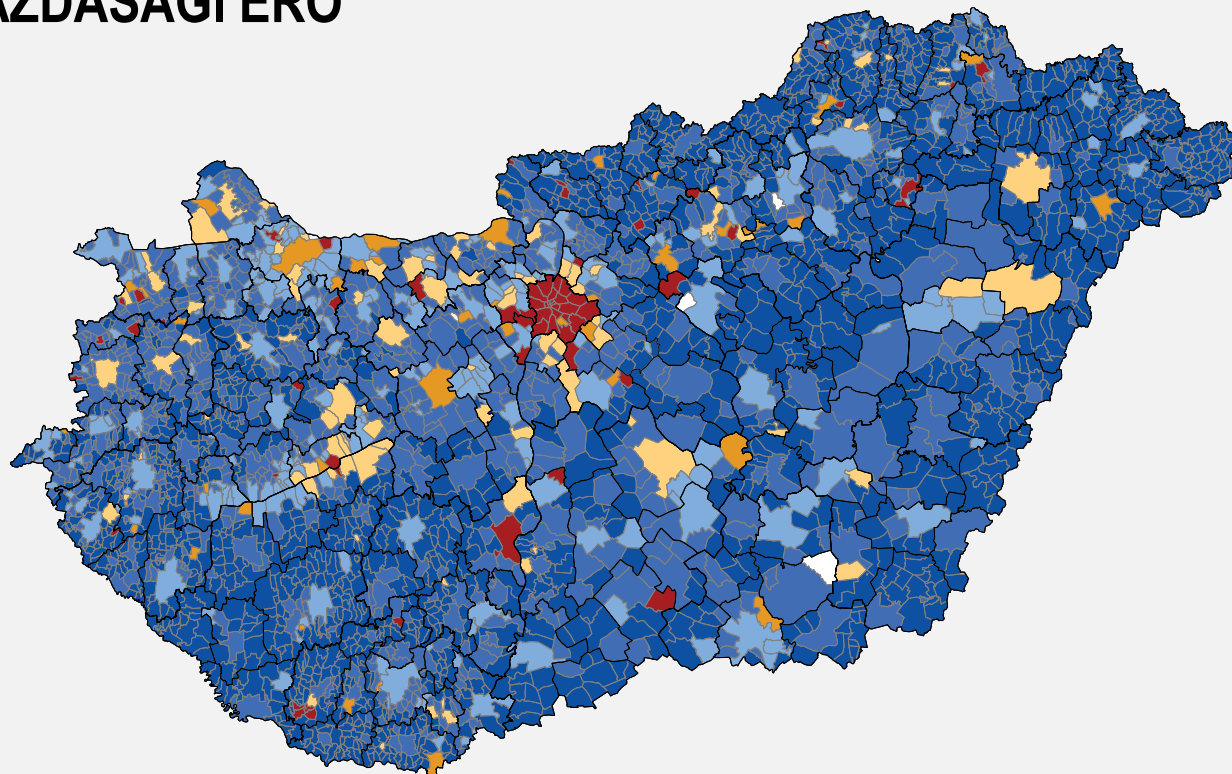
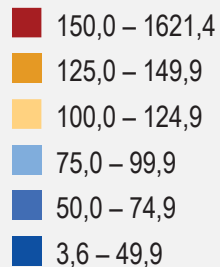

Kultúrreagg: közszolgálat és szabadfoglalkozás, nyugdíjarc, véderő, házicseléd.
Iparforgalmi réagg: bányászat és kohászat, ipar, kereskedelem, közlekedés.

EGY FŐRE JUTÓ TELEPÜLÉSI GAZDASÁGI ERŐ BECSLÉSE

2023

AZ ORSZÁGOS ÁTLAG
SZÁZALÉKÁBAN

Forrás: Központi Statisztikai Hivatal adatain alapuló becslés

FUNKCIONÁLIS EGYSÉGEK ÉS A VÁROSHÁLÓZAT

KÜLSŐ ÉS BELSŐ VÁROSI GYŰRŰ

Jelmagyarázat

- Főváros
- Megyei jogú városok
- A belső gyűrű városai
- A külső gyűrű városai
- Egyéb, térszerkezeti szempontból jelentős hazai város
- Térszerkezeti szempontból jelentős külföldi város

A városok népesség szerint (fő)

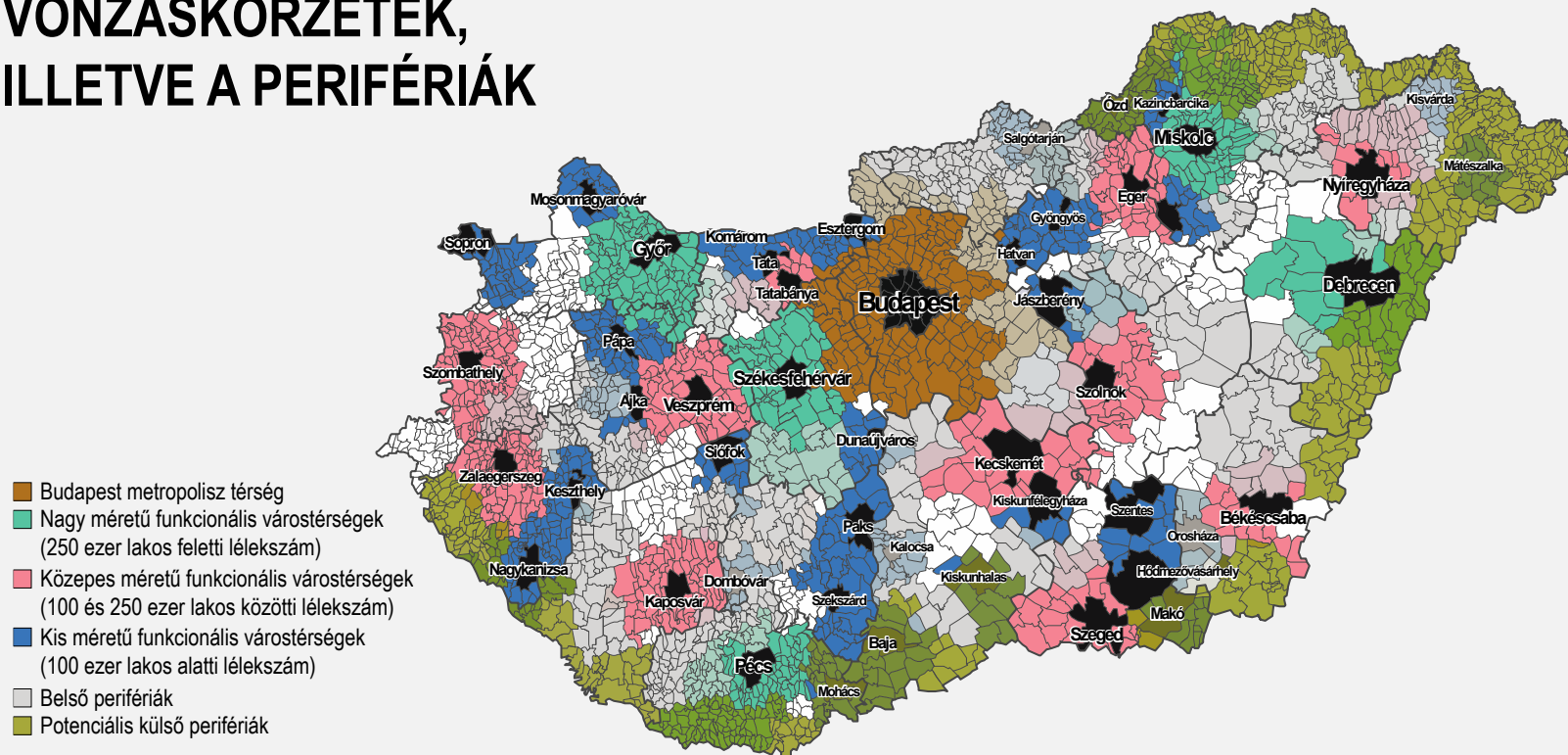

- KSH agglomeráció
- Agglomerálódó térség
- Budapesti agglomeráció
- Határon átnyúló agglomerációs térség
- Budapest körüli rekreációs zóna
- 40-80 km-es ipari/logisztikai gyűrű
- 120-180 km-es külső nagyvárosi gyűrű

Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Kon koncepció (Lechner Tudásközpont NKft. szerkesztése)

NAGY-, KÖZÉP- ÉS KISVÁROSI VONZÁSKÖRZETEK, ILLETVE A PERIFÉRIÁK

VÁLTOZÓ VIDÉKFOGALOM

**A VIDÉK NEM ÉRTELMEZHETŐ
A VÁROSOK NÉLKÜL**

A VIDÉKFEJLESZTÉS KÍVÁNATOS
IRÁNYA A CENTRUMOKKAL VALÓ
KAPCSOLAT FEJLESZTÉSE

**A VÁROS NEM ÉRTELMEZHETŐ
A TÉRSÉGE (VONZÁSKÖRZETE)
NÉLKÜL**

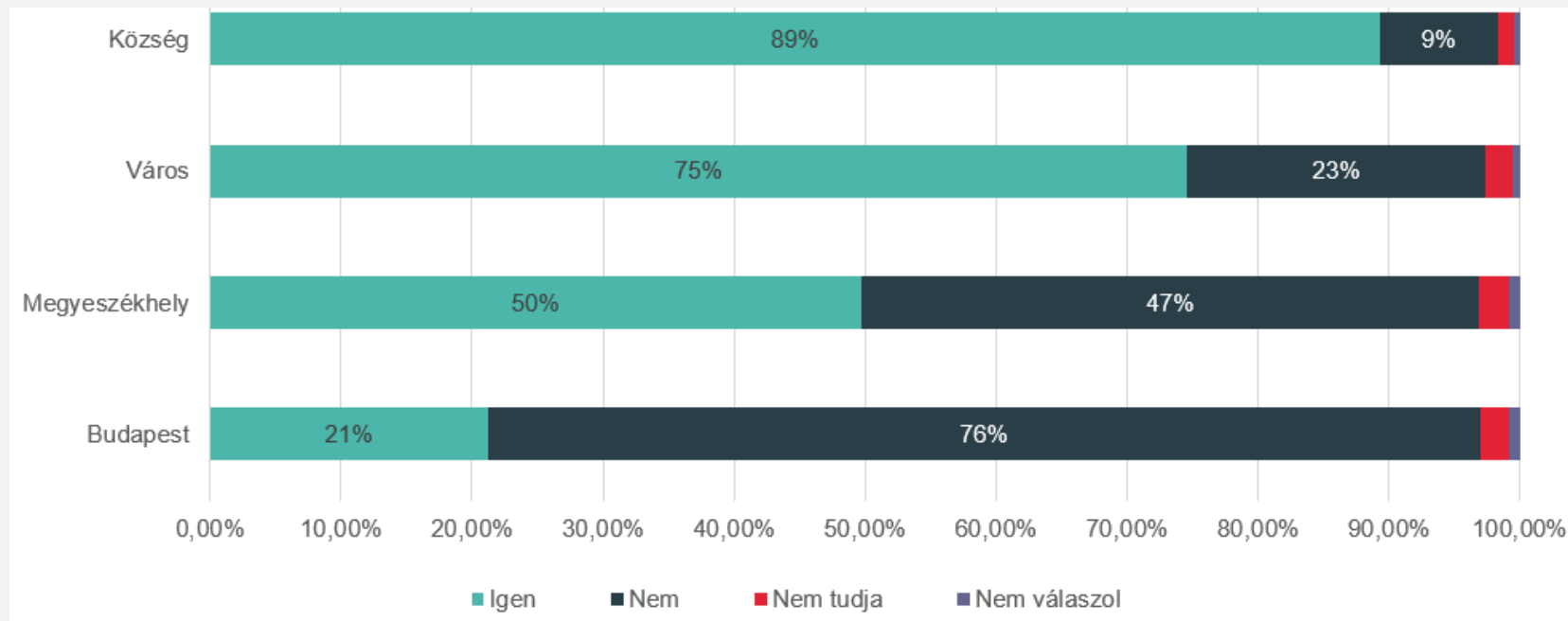
VÁROSOK HELYETT VÁROSTÉRSÉGEK

**VÁROSFEJLESZTÉS
TERÜLETFEJLESZTÉS
VIDÉKFEJLESZTÉS**

ERŐS KOORDINÁCIÓ SZÜKSÉGES A
SZAKPOLITIKA-ALKOTÁSBAN

„ÖN VIDÉKINEK TARTJA-E MAGÁT?” A VIDÉKI IDENTITÁS JELENTÉSE A MAGYAR TELEPÜLÉSEKEN

MEGVÁLTOZOTT TÖRÉSVONAL

VÁROS

VS.

VIDÉK

HELYETT

NAGYVÁROS
+ AGGLOMERÁCIÓ

VS.

KIS-/KÖZÉPVÁROS
+VIDÉKE

FUNKCIONÁLIS (VÁROS)TÉRSÉGI SZEMLÉLET

***„MINDEN ORGANIZÁCIÓ EMBEREK TERVSZERŰ ÖSSZEFOGÁSÁBÓL
ÁLL KÖZÖS FELADATOK MEGOLDÁSÁRA.”***

**A VÁLASZ: AZ ÚJ TERÜLETFEJLESZTÉSI TÖRVÉNY, EZEN BELÜL
A VERSENYKÉPES JÁRÁSOK PROGRAM (VJP)**

VJP – ALAPELVEK

KOMMUNIKÁCIÓ

EGYÜTTGONDOLKODÁS

EGYÜTTMŰKÖDÉS

HATÉKONY
ERŐFORRÁSHASZNÁLAT

VJP – SAROKPONTOK

LEGALÁBB 3
ÖNKORMÁNYZAT
EGYÜTTMŰKÖDÉSE

AKÁR
JÁRÁSHATÁROKON
ÁT

EGYEDI TÁMOGATÁSI
KÉRELMEK

JÖVEDELEMTRANSZFER
A NEHEZEBB HELYZETŰ
TÉRSÉGEK JAVÁRA

ALULRÓL ÉPÍTKEZŐ
JAVASLATTÉTEL
JÁRÁSI FEJLESZTÉSI
FÓRUMOK

CSAK AZ EGY FŐRE
JUTÓ EURÓPAI
UNIÓS GDP-ÁTLAG
120%-ÁT EL NEM ÉRŐ
RÉGIÓKBAN

TEMATIKUSAN SZÉLES A
TÁMOGATHATÓ CÉLOK
PALETTÁJA, FEJLESZTÉS
ÉS MŰKÖDÉS IS

SZEREPLŐK

**ÖNKORMÁNYZATOK ÉS
TÁRSULÁSAIK /
KONZORCIUMAIK**
kedvezményezettek

POLGÁRMESTEREK
részvétel a Járási Fejlesztési
 Fórum javaslattételében

MAGYAR ÁLLAMKINCSTÁR
lebonyolító (támogatáskezelés)

**ORSZÁGOS MONITORING
TESTÜLET**
A projektek előrehaladásának
nyomon követése

**VÁRMEGYEI KÖZGYŰLÉSI
ELNÖKÖK**
előterjesztő és elnök
a Járási Fejlesztési Fórumon

FŐISPÁNOK
kommunikáció, koordináció

MINISZTER (KTM)
kérelmek elbírálása,
támogatási döntés

TÁMOGATOTT TÉMÁK, FORRÁSOK

TÁMOGATOTT TERÜLETEK

1. TÉRSÉGI ALAPINFRASTRUKTÚRA ÉS ELÉRHETŐSÉG FEJLESZTÉSE
2. TÉRSÉGI KÖZSZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE
3. TÉRSÉGI GAZDASÁGFEJLESZTÉS
4. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS

ELSŐ FORRÁSKIOSZTÁS

500 MILLIÓ FT/JÁRÁS, HA MEGYEI JOGÚ VÁROS A SZÉKHELY

250 MILLIÓ FT/JÁRÁS EGYÉB ESETEKBEN

100% TÁMOGATÁS, 100% ELŐLEG A KERET EREJÉIG

JELLEMZŐ PÉLDÁK A BENYÚJTOTT FEJLESZTÉSI IGÉNYEKBŐL

1. Egy fejlesztési cél – egy fejlesztési helyszín („a járás közös nagy ügye”)

Tűzoltó laktanya épületének felújítása, bővítése

Járasi egészségügyi centrum eszközfejlesztése

2. Egy fejlesztési cél – több fejlesztési helyszín („az ügy, ami összeköt”)

Térfigyelő kamera hálózat kiépítése a járás településein, csatlakozva a Rendőrség rendszeréhez

Gyorshajtók kiszűrését elősegítendő traffibox és traffipax típusú sebességmérők telepítése

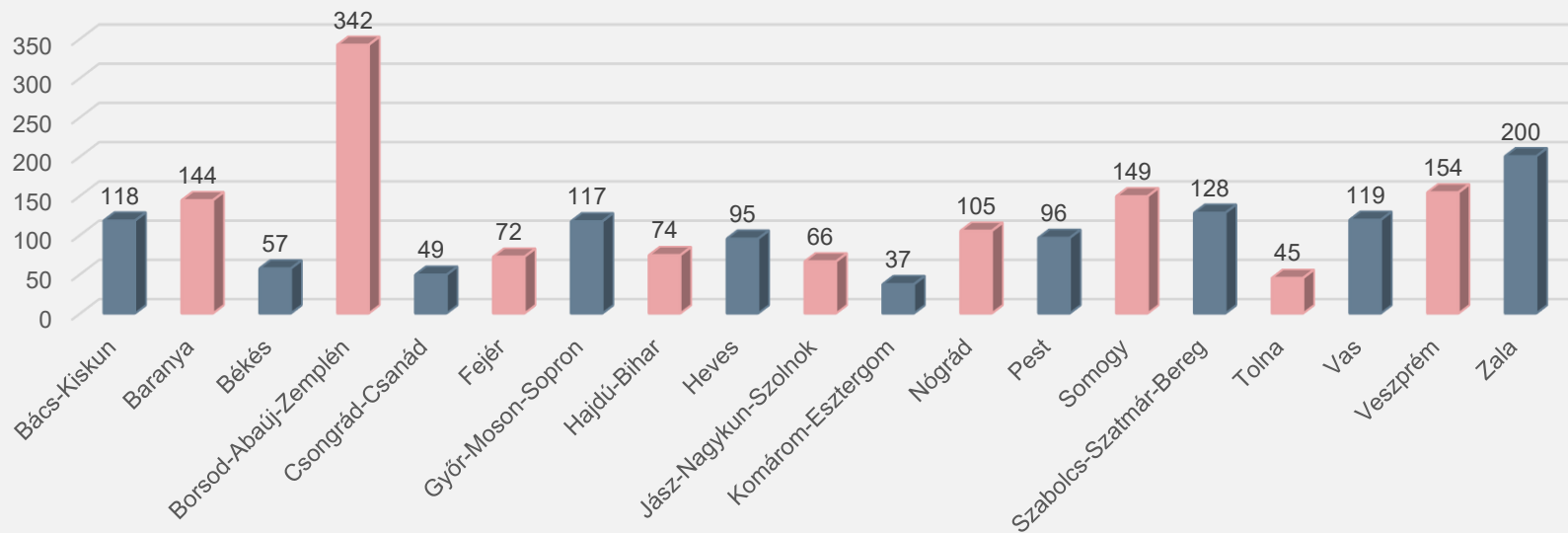
Közvilágítás korszerűsítése, napelemes rendszer kiépítése

Egészségügyi közszolgáltatás fejlesztése az egyes településeken (eszközbeszerzésekkel, infrastrukturális fejlesztésekkel), egészségügyi szűrőprogram megvalósításával

3. Sok különböző fejlesztési cél – sok fejlesztési helyszín („a szomszédság, ami összeköt”)

Az egy-egy konzorciumi együttműködésbe kapcsolódó települések a saját szükségleteiket jelenítik meg egy fejlesztési igényben (étkeztetés, jármű- vagy eszközbeszerzés, közterület-rendezés stb.)

PÉNZÜGYI KEDVEZMÉNYEZETT ÖNKORMÁNYZATOK SZÁMA (DB)

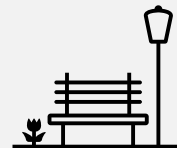

TÉMATERÜLETEK SZERINTI MEGOSZTÁS

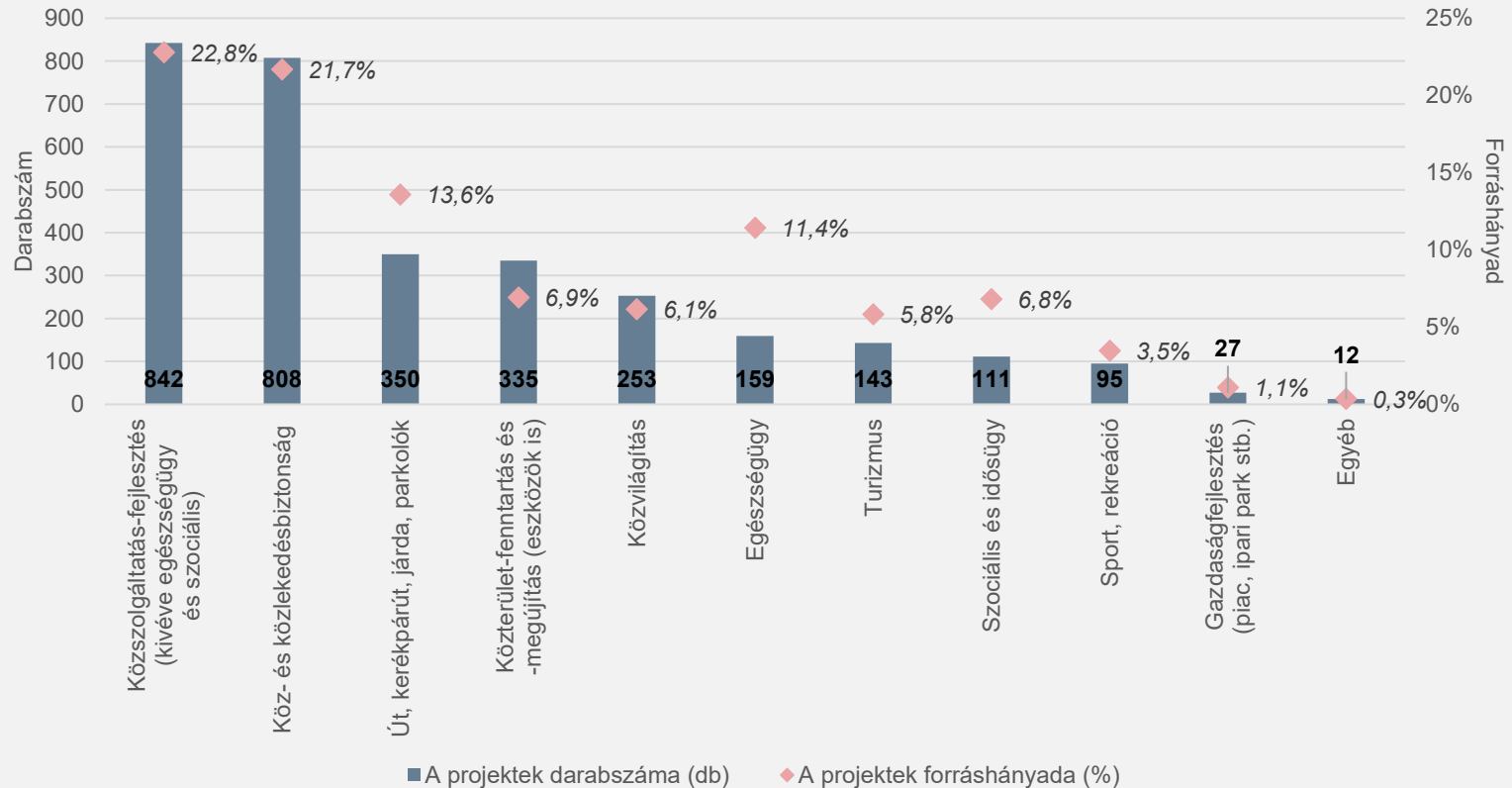

A LEGNÉPSZERŰBB FEJLESZTÉSI CÉLOK:

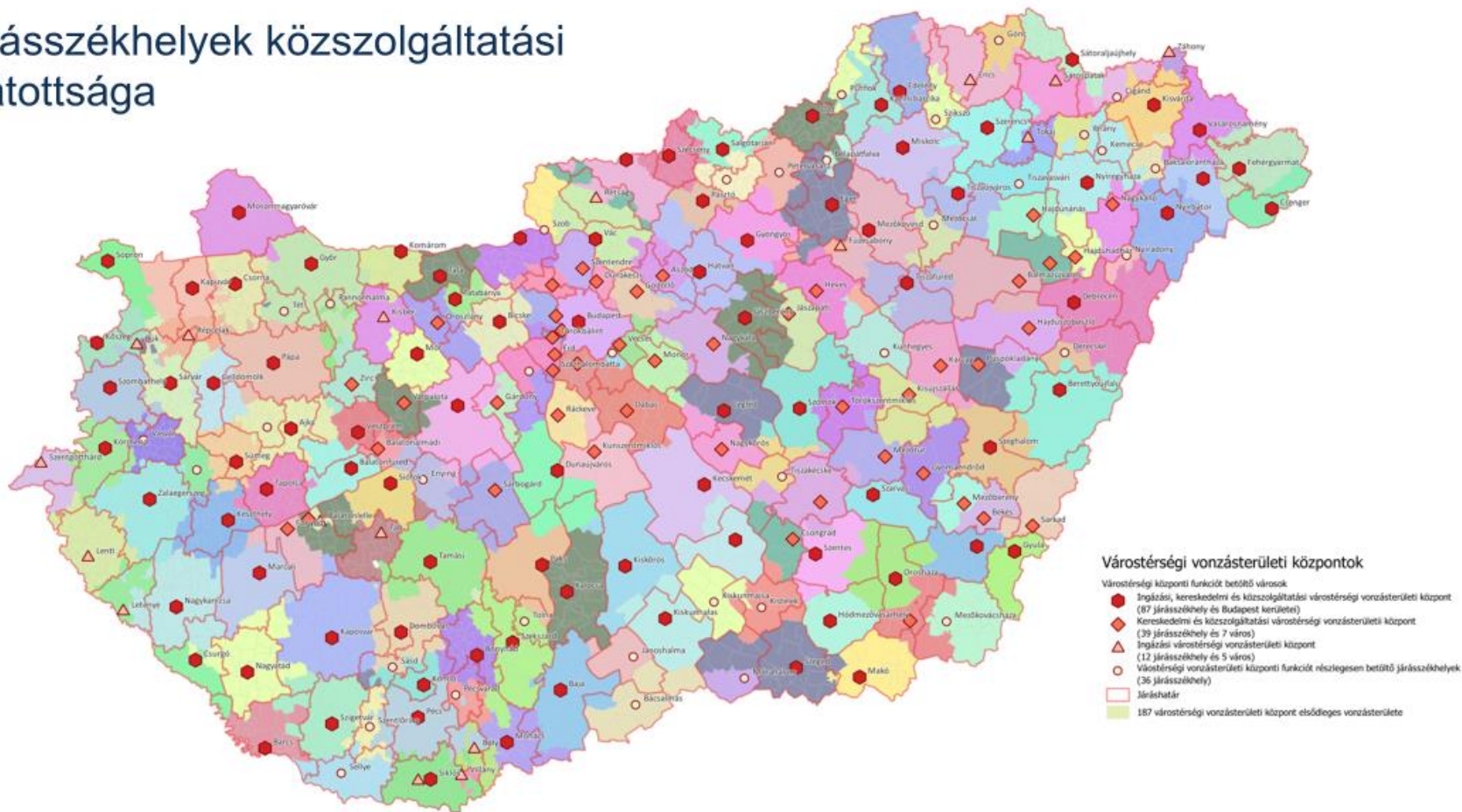
- Közlekedésbiztonsági, közbiztonsági fejlesztések
- Közvilágítás korszerűsítésére irányuló projektek
- Egészségügyi és szociális fejlesztések
- Településüzemeltetéshez kapcsolódó eszközbeszerzések
- Járda- és útfelújításra irányuló projektek

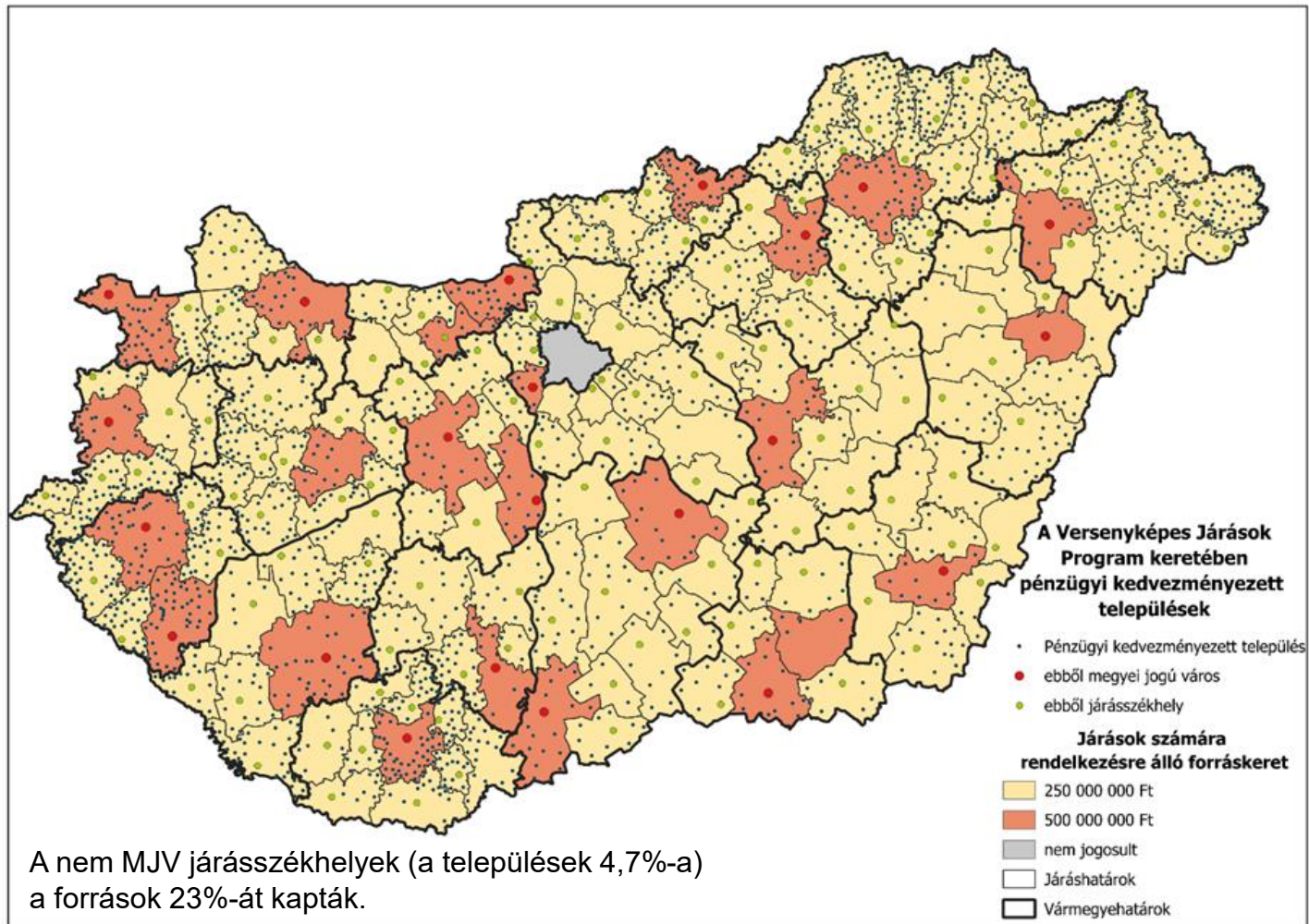

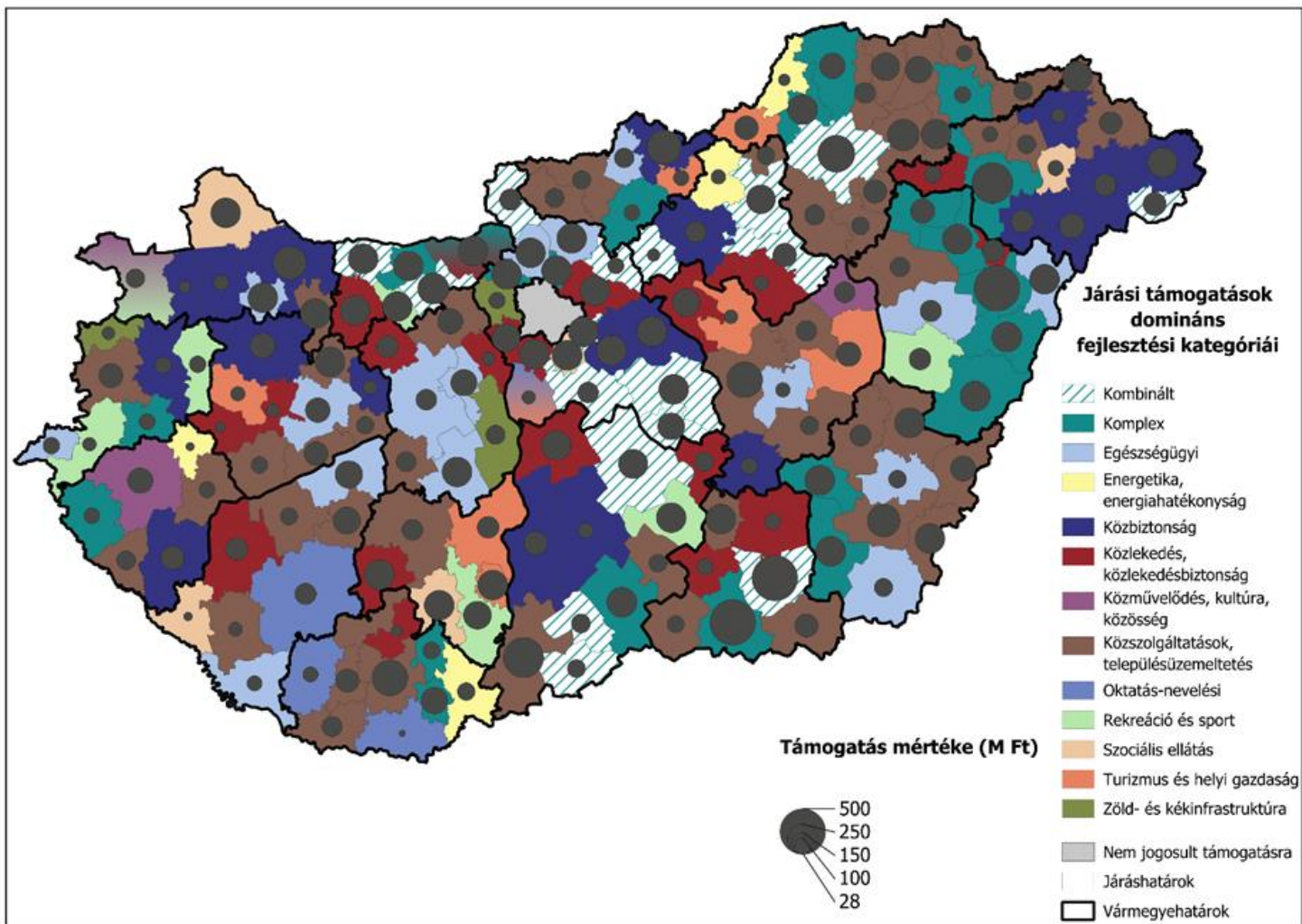
PROJEKTEK DARABSZÁMA ÉS FORRÁSHÁNYADA TÉMATERÜLETEK SZERINT

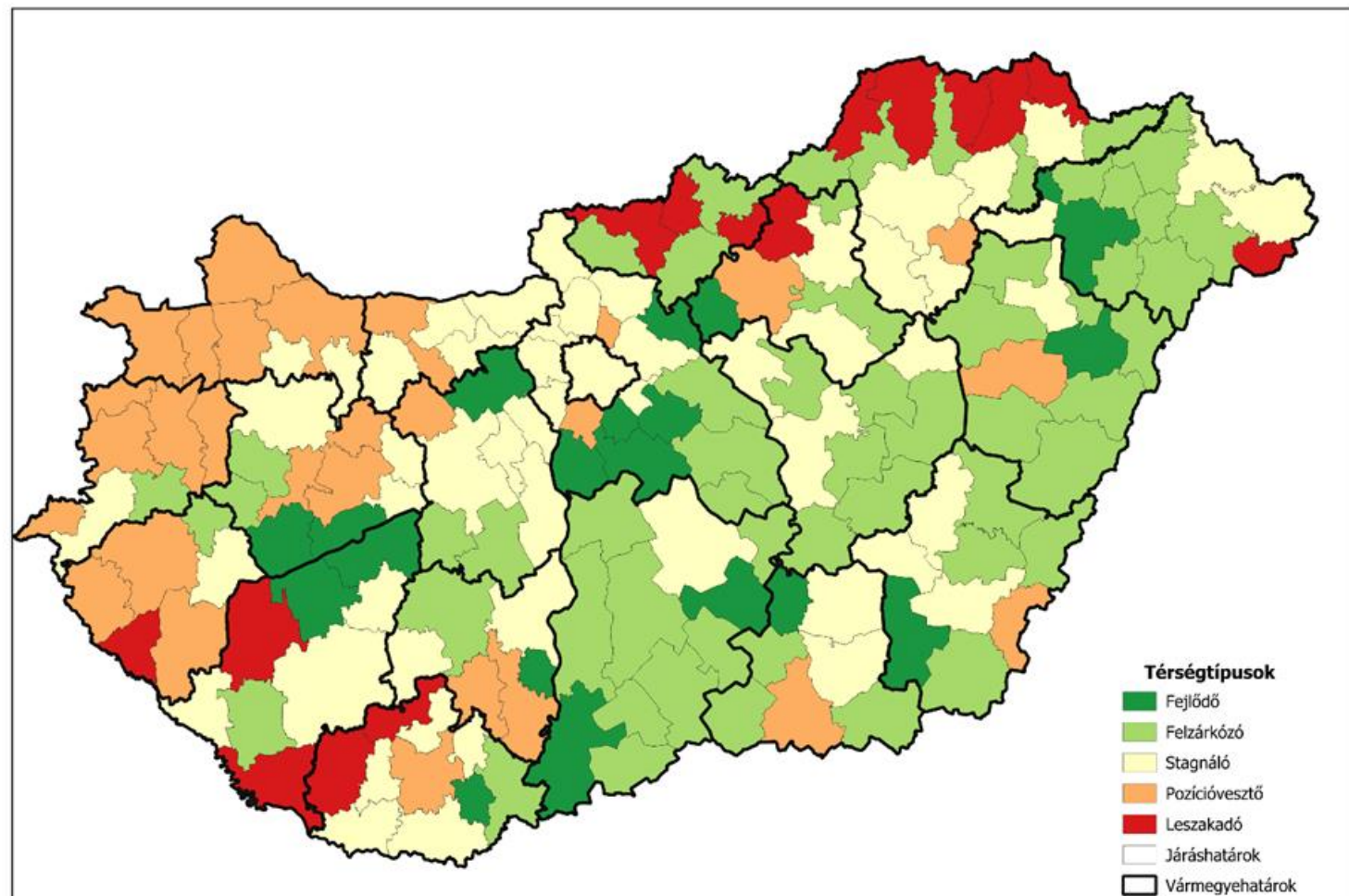

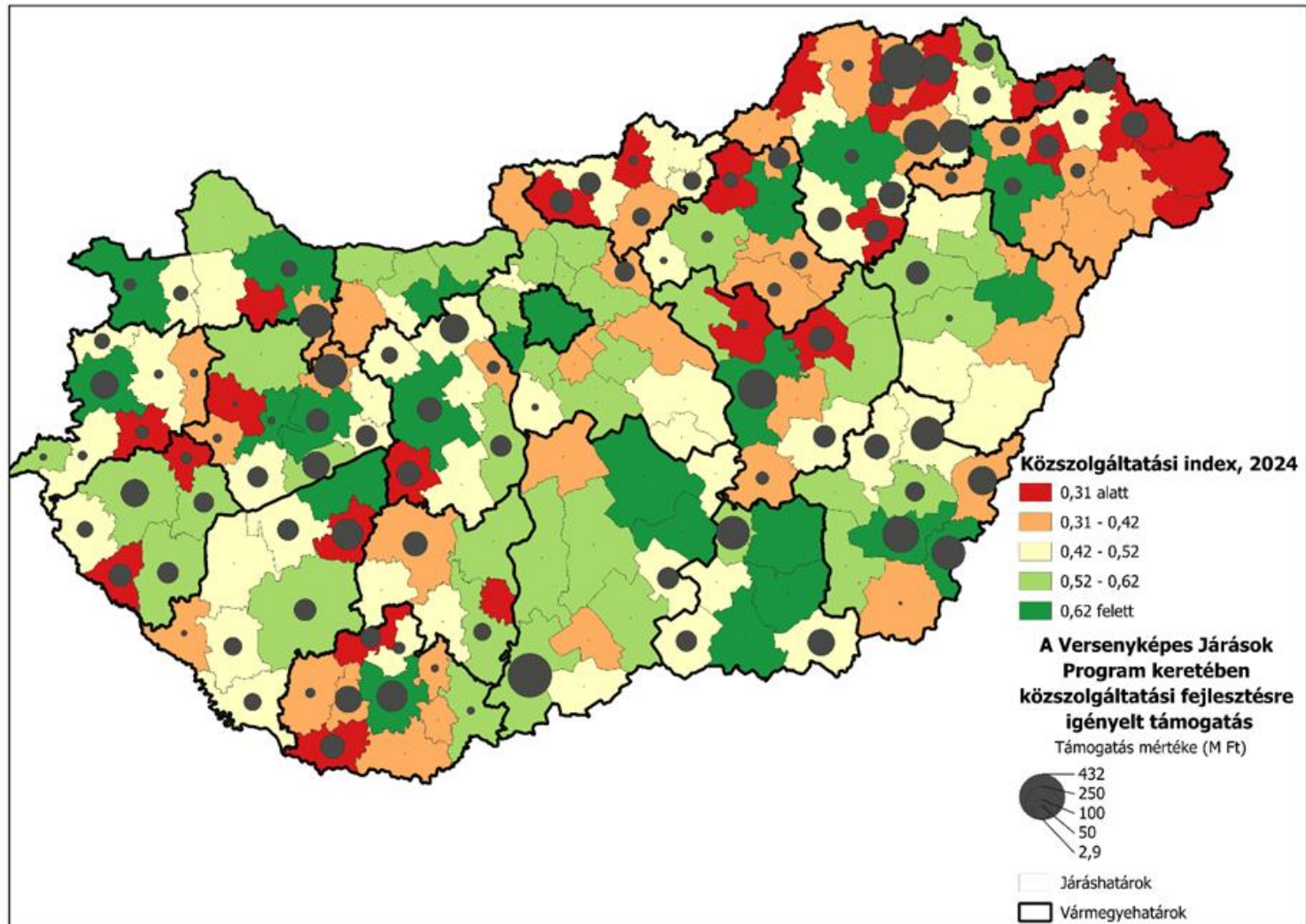
Járasszékhelyek közszolgáltatási ellátottsága

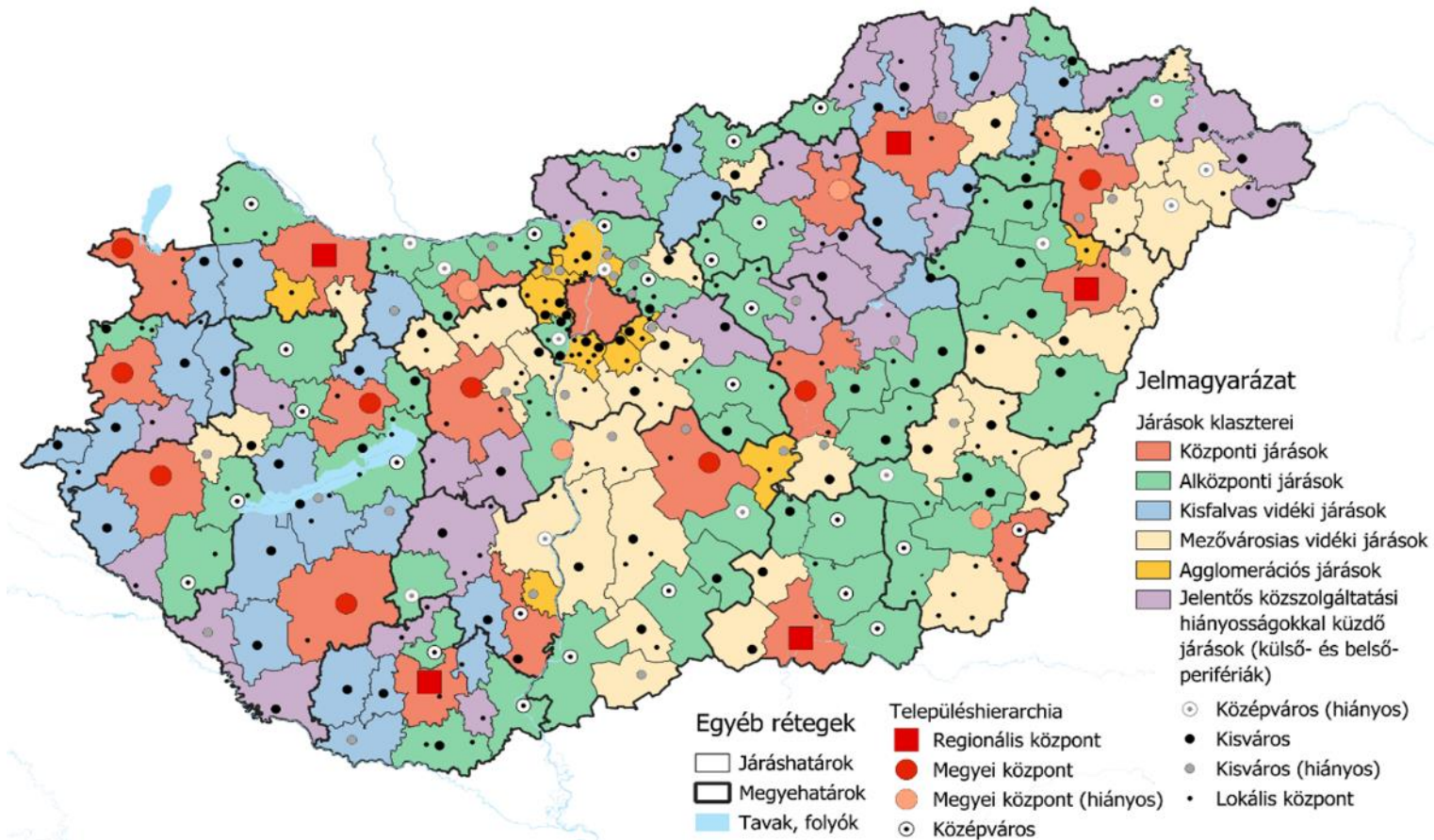

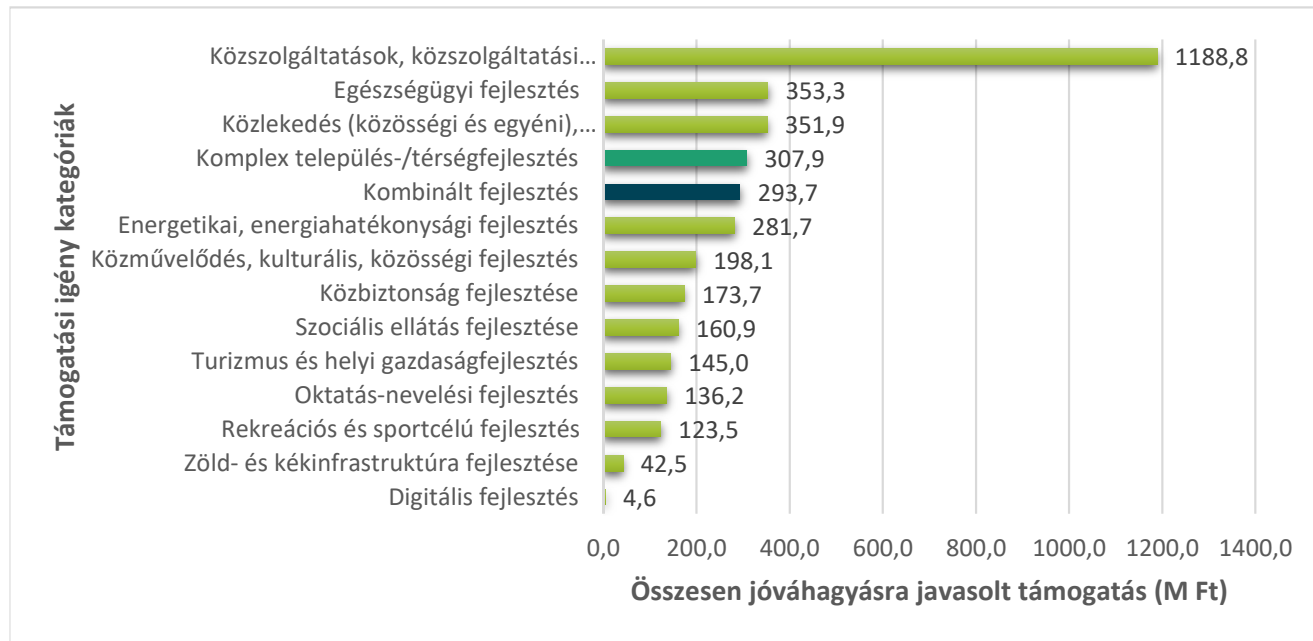

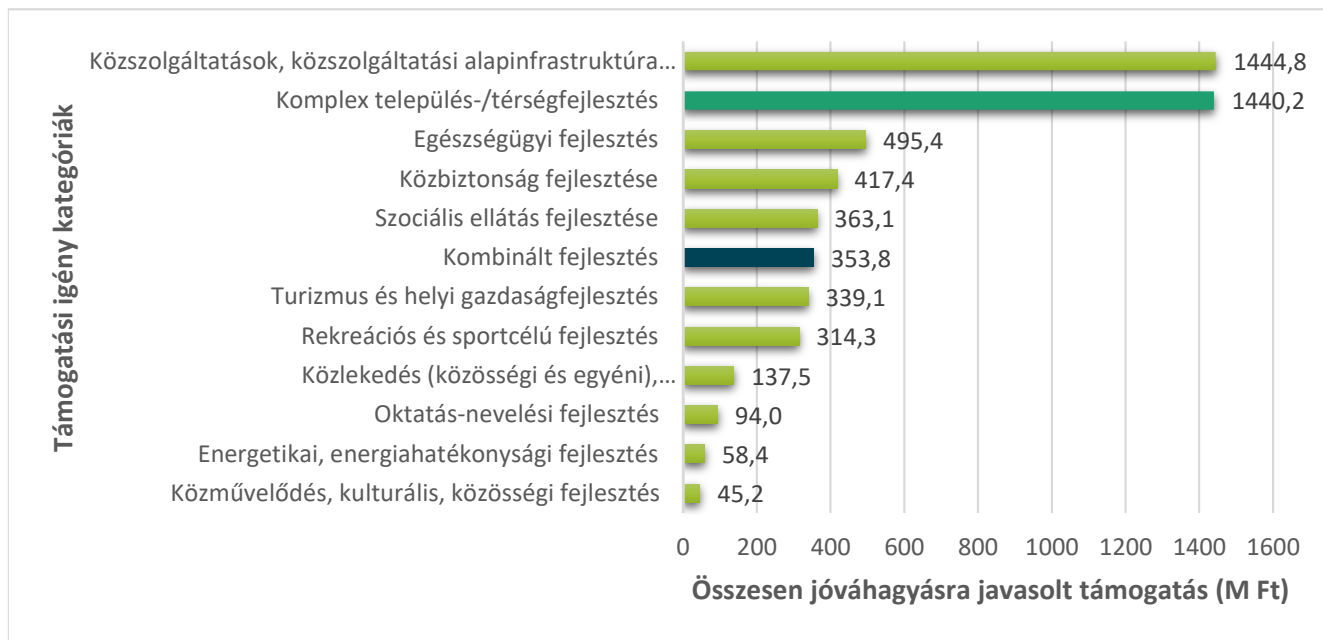

Magyarország járásai a közszolgáltatások alapján klaszterekbe sorolva, valamint a települések hierarchiája

Míg a leszakadó járásokban mind a 14 kategóriában került beadásra támogatási igény, addig a fejlődő járások esetén sem digitális fejlesztés, sem zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztés keretében nem adtak be támogatási igényt a kedvezményezettek. A fejlődő járásokban a közzolgáltatásfejlesztés mellett a komplex terület- és térségfejlesztés kategóriába tartozó projektek dominálnak, a leszakadó járásokhoz hasonlóan hangsúlyos az egészségügyi fejlesztés, ugyanakkor a közlekedésfejlesztés sokkal kisebb szerepet képvisel a támogatott projektek között.

A legmagasabb közzolgáltatási színvonallal rendelkező járások hazánk központi és a nyugat-dunántúli területein koncentrálódnak. A legalacsonyabb közzolgáltatási indexszel rendelkező járások elsősorban Északkelet-Magyarországon (Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyék) és Délnyugat-Magyarországon (Somogy, Baranya, Tolna vármegyék déli részei) helyezkednek el. Ezek a térségek gyakran küzdenek gazdasági és strukturális kihívásokkal, ami a közzolgáltatásokhoz való hozzáférésben és azok minőségében is tükröződik.

Pénzügyi kedvezményezett	Jóváhagyott összege (Mrd Ft)	támogatás	Támogatási összeg aránya (%)
Megyei jogú városok önkormányzatai	5,0		10,1%
Járasszékhelyek önkormányzatai	11,5		23,1%
További települési önkormányzatok	28,5		57,2%
Társulások	4,8		9,6%

TERÜLETI KOORDINÁCIÓ A MINISZTERIUM IRÁNYÍTÁSÁVAL

TERÜLETFEJLESZTÉSI
SZOLGÁLAT

22 vármegyei szakértő
6 központi szolgálati munkatárs

1027 támogatási igény
2167 pénzügyi kedvezményezett település

KÖZÖS SIKER

PARTNERSÉG – KOMMUNIKÁCIÓ – SEGÍTSÉG

A Szolgálat feladatait a Magyar Fejlesztésösztönző Iroda Nonprofit Kft. keretein belül látja el a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium.

A MÁSODIK KÖR VÁRHATÓ ÜTEMEZÉSE

2025. október 15.
Felhívás meghirdetése

2026. január
Miniszteri döntés a
támogatásokról

2025. december
Támogatási igények
benyújtása

2026 februárjától
Támogatói okiratok
előkészítése és kiadása

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

